

Zpráva ze zahraniční služební cesty do Rumunska

Místo:

Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Sibiu al Arhivelor Nationale

Friedrich-Teutsch-Haus: Zentralarchiv Evangelischer Kirche A. B. in Rumänien (Sibiu)

Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Brasov al Arhivelor Nationale

Termín cesty: 19. - 24. května 2013

Účel cesty:

Výzkumný projekt DF11P01OVV023, INTERPI "Interoperabilita v paměťových institucích". Mapování situace v rumunských archivech, konzultace k popisu původců a elektronickým dokumentům.

Účastníci cesty:

PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D., Mgr. Pavel Koblasa

Zprávu podávají:

PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

Mgr. Pavel Koblasa

Datum vyhotovení: 27. 5. 2013

Zprávu schvaluje:

Ing. Miroslav Kunt (řešitel projektu INTERPI)

PhDr. Eva Drašarová, CSc. (ředitelka NA)

Podepsáno elektronicky.

Organizační údaje

Odjezd z Prahy: 19. 5. 2013, 9:39 – Praha, hlavní nádraží

Přejezd hranice: 19. 5. 2013, 13:08 – Břeclav/Kúty

Příjezd do Sibiu: 20. 5. 2013, 9:04 – Sibiu, statia

Odjezd ze Sibiu 21.5. 2013, 15:30 – Sibiu, statia

Příjezd do Brašova 21. 5. 2013 v 18:15 - Brasov, statia

Odjezd z Brasova: 23. 5. 2013, 20:17 - Brasov, statia

Přejezd hranice: 24. 5. 2013, 13:03 – Kúty/Břeclav

Příjezd do Prahy: 24. 5. 2013, 16.21 – Praha, hlavní nádraží

Ubytování:

Hotel „Imparatul Romanilor“, Str. Nicolae Balcescu 4, RO-550159 Sibiu (1 noc)

Hotel „Kolping“, Str. Petőfi Sándor 27, RO-500107 Brasov (2 noci)

Vyúčtování cesty bylo provedeno v Národním archivu, v předepsané lhůtě po návratu.

Cesta byla uhrazena z prostředků projektu INTERPI.

Nedostatky a problémy: nevyskytly se.

Průběh a výsledky jednání

V průběhu této služební cesty byl uskutečněn srovnávací výzkum archivních pomůcek, vybraných archivních fondů a provedeno seznámení se s organizační strukturou rumunského archivnictví. Nejprve se uskutečnila pracovní návštěva župního archivu v Sibiu (Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Sibiu al Arhivelor Nationale). Výzkum se zaměřil na celkový přehled a strukturu archivních fondů, formu archivních pomůcek, prohlídku původních pomůcek. Následně proběhl průzkum nejobsáhlejších fondů dotyčného archivu, např. Magistratul Orasului si Scaunului Sibiu, a některých archivních sbírek, např. Colectia Bruckenthal či Colectia de Autografe. V rámci exkurse po deponitářích proběhla návštěva historické knihovny, kde se nachází cenná literatura shromažďovaná v minulosti příslušníky komunity sedmihradských Sasů. Konzultace probíhaly s Dr. Alexiu Tatu, ředitelem Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Sibiu al Arhivelor Nationale a paní Corinou Sebisian, archivářkou Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Sibiu al Arhivelor Nationale.

Ve městě Sibiu se uskutečnila rovněž návštěva Ústředního archivu evangelické církve v Rumunsku (Friedrich-Teutsch-Haus: Zentralarchiv Evangelischer Kirche A. B. in Rumänien), který spravuje archivní fondy církevního rázu týkající se německé minority na území dnešního Rumunska, především pak sleduje teritorium historického Sedmihradska. Vzhledem k povaze fondů se výzkum zaměřil na farní písemnosti a matriky jednotlivých farních obvodů. Konzultace proběhly s paní Monicou Vlaidu, archivářkou Friedrich-Teutsch-Haus: Zentralarchiv Evangelischer Kirche A. B. in Rumänien, panem Andrássem Bándim, knihovníkem v Friedrich-Teutsch-Haus: Zentralarchiv Evangelischer Kirche A. B. in Rumänien, a paní Gerhild Rudolf, ředitelkou Friedrich-Teutsch-Haus (Sibiu).

V rámci srovnávacích prací se posléze uskutečnila také pracovní návštěva župního archivu v Brasově (Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Brasov al Arhivelor Nationale), kde se účastníkům cesty věnoval především Bogdan-Florin Popovici, ředitel Arhivele Nationale ale Romaniei – Serviciul Judetean Brasov al Arhivelor Nationale. Zde proběhl nejen průzkum současných a bývalých archivních pomůcek, ale diskuse se věnovala rovněž problémům rumunského archivnictví a procesu digitalizace archiválií a vybudování úložišť pro dlouhodobé uchování elektronických dokumentů.

Archivní pomůcky a popis původců

S ohledem na striktní centralizaci rumunských státních archivů vypadá situace v jednotlivých pobočkách velmi podobně. Každý archiv zveřejňuje dálkovým přístupem seznam svých fondů. Dále cca 15-25 inventářů ve formě PDF. Jedná se o inventáře vytvořené v posledních dvou desetiletích

v textovém editoru. Ve formě zpracování tyto „novější“ archivní pomůcky vychází z pomůcek fondů ostatních. V podstatě se jedná o inventární seznamy bez rejstříků. Některé významnější mají velmi stručný úvod o původci fondu a obsahu fondu. Pomůcky jsou kompletně v rumunském jazyce, jinojazyčné pomůcky vypracovávány nejsou, ani se to nezvažuje. Vedle těchto inventárních seznamů badatelé používají (pokud existují) původní registraturní pomůcky (indexy, podací protokoly), stejně tak např. historické soupisy či popisy fondů (např. registář listin v Sibiu z roku 1777).

Rumunský národní archiv centrálně pořídil systém SCOPE pro popis archivních fondů a v letošním roce plánuje import veškerých archivních pomůcek ve formě flatfiles s tím, že strukturu doplní jednotlivé archivy.

Zhodnocení a přínos cesty

Účastníci pracovní cesty se seznámili s celkovou organizací dnešního rumunského archivnictví, s některými problémy a nedostatky v oboru. Hlavní zájem patřil výzkumu archivních pomůcek a vybraných archivních fondů a sbírek, čehož bylo dostatečně využito. Mohlo tedy proběhnout srovnání s našimi systémy zpracování a inventarizace. Výhodou byla i návštěva jednoho z církevních archivů, de iure soukromého archivu, a porovnat poměry tam s úrovní župních archivů, jež jsou součástí státní správy. Účastníkům byl přiblížen rovněž proces restitucí v archivech na území Rumunska. Návštěva byla věnována aktuálnímu procesu digitalizace archivních materiálů (včetně tzv. randomdigitalizace), tudíž i zde mohlo proběhnout srovnání se situací v České republice.